

ZAMANIN EŞİĞİNDE

YAYIN NO: 969

ZAMANIN EŞİĞİNDE
Mustafa Atikebaş

© Bilge Kültür Sanat Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Őti.
Sertifika No: 16228

1. Basım: Ocak 2020

ISBN: 978-605-7931-69-6

Kapak: *Yasin etin*
Sayfa Düzeni: *Nurel Naycı*
Baskı-Cilt: *evik Matbaacılık*
DavutpaŐa Cad. Besler İŐ Merkezi No: 20/18-19 Topkapı / İstanbul
Tel: (0212) 501 30 19

Kapak Baskı: *Saner Matbaacılık*

BİLGE KÜLTÜR SANAT

Nuruosmaniye Cad. KardeŐler Han No: 1 Kat: 1 34110 Cađalođlu / İstanbul

Tel: (0212) 520 72 53 (Pbx) Faks: (0212) 511 47 74

bilge@bilgeyayincilik.com www.bilgeyayincilik.com

ZAMANIN EŞİĞİNDE

MUSTAFA ATİKEBAŞ

d e n e m e

Bilge
Kültür • Sanat

Mustafa Atikebaş

1980 yılında Konya'da dünyaya geldi. Lisansını Konya Selçuk Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde, yüksek lisansını da aynı üniversitenin Eğitim Yönetimi alanında tamamladı. Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı ile Tarih bölümlerini bitiren Atikebaş, hâlen Konya'da edebiyat öğretmenliği yapıyor.

Deneme yazıları; *Şiar, Hece, Ihlamur, Pusulahaber*'de yayınlandı. Kültürün ve edebiyatın çizgilerine basarak yürümeyi kendisine ilke eden Atikebaş evli ve üç çocuk babası.

Daima eşikteyiz.

Zamanın, dilin ve edebiyatın eşiğinde...

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	9
Giriş yahut Eşikten Gördüğüm.....	11
Edebiyat ve Toplumsal Değişim.....	13
Klasîğin Peşinde.....	19
Şiir Daima.....	23
Harf İnkılâbı'na Dair.....	27
Zamanın Eşiğinde.....	45
Bizim İstanbul.....	49
Şeyh Gâlib ve Hüsn ü Aşk.....	53
Edebiyat ve Şahsiyet.....	57
Şair Telaşlı.....	61
Zaman ve Biz.....	65
Edebiyat ve Hikmet.....	69
Yolculuğa Dair.....	73
Oku(ma).....	77
Yazar Sorumluluğu.....	83
Zweig'in Dünyası.....	87
Millî Kimlik İnşasında Türkçenin Rolü.....	91
Edebiyat, Dil ve Estetik.....	97
Bir Parça Huzur.....	101
Gülümse.....	105
Yûnus.....	109
Bir Başka Akşam.....	113

Eski ile Yeni Arasında.....	117
Yahya Kemal: Çerağın Son Şulesi.....	121
“Bu Ülke”den Bir Cemil Meriç Geçti.....	127
Dinle.....	131
Tanpınar’a Mektup.....	133

ÖN SÖZ

Talihimiz ve tarihimiz epey zamandır bizi yaman çelişkilerin, aşılmaz ikiliklerin ortasında bir başımıza bıraktı. Yeryüzünde başka bir milletin yaşaması imkânsız bir yığın mesele ile uğraştık, uğraşıyoruz. Doğu/Batı, eski/yeni gibi iki asırdır bizi sarmaşık gibi saran tereddütlerimizi giderebilmiş değiliz. Ve hâlen bir orkestra nizamına ulaşamadı sesimiz. Sazlar başka, sözler başka... Hâlbuki kaderimiz bizi yekpâre bir mermer olmaya zorlamıştı.

“Yıkamak, yapmak için dahi olsa daima zararlıdır ve hakiki yapıcılık, ilave etmektir” diyor Tanpınar. Dil, sanat/edebiyat bahislerinin tümüne teşmil edebileceğimiz yerinde bir tespit. Üstelik üzerinden yetmiş yıl geçtiği hâlde üzülererek söylemeliyim ki hâlâ taze. Farkında olalım ya da olmayalım sonraki nesillere bıraktığımız kültür mirasının hesabı sorulacak bizden. Bunca meseleyi çözememişken bir de neo-liberal kültür dayatmasıyla karşı karşıyayız bugün. Milliyet mefhumunun bizden beklediği birlik şuuruna varmadıkça toplum hayatımız yara almaya devam edecek.

‘An’ı yaşamak, hayatı paylaşmak hususunda milletin her ferdinin kendi hissesine düşen miktarda hakkı var. Hak varsa sorumluluk da vardır diyeceğiz; ne var ki sorumluluk yalnızca entelektüelin omuzlarındadır. Okuyacağınız yazılarda bu ağır yükü taşımak durumunda kalmış münevverlerimizin sesini duyacaksınız. Niçin söylemeyeyim;

doğrudan veya dolaylı olarak Cemil Meriç, Yahya Kemal, Nurettin Topçu, Ahmet Hamdi Tanpınar gibi fikir ve edebiyat adamlarının gölgesinde yazıldılar çünkü.

Kitaptaki yazılar farklı zamanlarda ve deneme türünün elverdiği gibi konu bütünlüğü gözetilmeden yazıldı. Yine de birkaç yönden ortaklıkları mevcut. Üslup ve dil bakımından aynı hassasiyeti taşıyorlar örneğin. Türkçenin selikasına sadâkatten ayrılmamaya özen gösterdim. Yazıların bir başka ortaklığı ise “zaman” kavramı etrafında toplanmalarıdır. Bu husus, iki asırlık yenileşme maceramızı takip edebilmek için zorunlu idi. Zamanı avuçlarımızda tutabilmek güç; mâzîyi, şimdiki ve geleceği külçe haline getirmek de öyle. Buna rağmen, en azından tasavvur ve tahayyül etmekten kendimi alamadım.

Kitabın yazılma aşamasında gösterdikleri sabırdan dolayı karım ve oğullarıma, eşsiz desteğinden ötürü de dostum Yusuf Alpaslan Özdemir’e müteşekkirim. Biliyor ve inanıyorum ki; uğraş bizden, takdir ve başarı Allah’tandır.

Mustafa Atikebaş
Konya/2019